

GEWOONWEG SCHITTEREND

Ontwerp: Coco Bookmedia, Amersfoort
Fotograaf omslagfoto's: Tom Kruiper
Tekening routekaart: Vibeke Deelen

isbn 9789090369914
nur 508

Eerste druk, maart 2023

© 2023 AM Books | www.annemarienkruiper.nl

Behoudens de in of krachtens de Auteurswet gestelde uitzonderingen mag niets uit deze uitgave worden verveelvoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand, of openbaar gemaakt, in enige vorm of op enige wijze, hetzij elektronisch, mechanisch, door fotokopieën, opnamen of enige andere manier, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever.

Voor zover het maken van reprografische verveelvoudigingen uit deze uitgave is toegestaan op grond van artikel 16h Auteurswet dient men de daarvoor wettelijk verschuldigde vergoedingen te voldoen aan de Stichting Reprorecht (Postbus 3051, 2130 KB Hoofddorp, www.reprorecht.nl). Voor het overnemen van (een) gedeelte(n) uit deze uitgave in bloemlezingen, readers en andere compilatiewerken (art. 16 Auteurswet) kan men zich wenden tot de Stichting PRO (Stichting Publicatie- en Reproductierechten Organisatie, Postbus 3060, 2130 KB Hoofddorp, www.stichting-pro.nl).

No part of this book may be reproduced in any form or any other means without written permission from the publisher.

GEWOON *weg* SCHITTEREND

WANDELINGEN EN ONTMOETINGEN
OP HET PIETERPAD

“Ik ben maar water,” zei de regendruppel

“Je schittert,” antwoordde de zon

Waarom loop je het Pieterpad niet?

Het is maart 2021 en ik ben op bezoek bij mijn 82-jarige moeder. Zoals elke woensdagochtend staan op de glazen salontafel twee gebaksbordjes klaar, dit keer trakteert ze me op een stukje verse appeltaart met slagroom. Vanaf de bank zie ik haar in de keuken behoedzaam teugjes water in het filter gieten en ruik ik de geur van vers gezette koffie.

Ruim dertig jaar geleden kwam ze na het overlijden van mijn vader in deze woning terecht en ik heb bewondering voor de wijze waarop ze nog steeds zelfstandig haar leven leidt. Drie jaar geleden brak ze op Valentijnsdag, na een val van de fiets, haar linker-schouder. En vorig jaar, wederom op de dag van de liefde, gleed ze uit en brak ze haar rechterpols. Fietsen durft ze niet meer, maar ze maakt dagelijks een wandelrondje in Schoonhoven en geniet daar enorm van.

“Wat vind jij ma? Ik zou graag een pelgrimstocht naar Santiago de Compostela maken, maar ik vraag me af of het verstandig is om naar het buitenland af te reizen.”

Mijn moeder kijkt bedenkelijk, het coronavirus houdt de wereld inmiddels ruim een jaar in zijn greep. “Waarom loop je het Pieterpad niet, je bent dan snel thuis mocht het virus oplaaien.”

Ze heeft gelijk, maar ik moet wennen aan het idee. Vanaf vorig jaar heb ik een vliegticket naar Madrid in mijn bezit, evenals een treinticket naar Salamanca. Het plan was om vanaf deze universiteitsstad de helft van de elfhonderd kilometer tellende route op de Via de la Plata naar Santiago de Compostela te wandelen, maar COVID-19 gooide helaas roet in het eten.

Sinds een aantal jaren heeft een ander virus me te pakken: het wandelvirus. In 2016 liep ik vanaf Saint-Jean-Pied-de-Port mijn allereerste pelgrimstocht, de achthonderd kilometer lange Camino Frances. Een jaar later wandelde ik vanaf Porto, via de Camino Portugués, na bijna driehonderd kilometer voor de tweede keer Santiago de Compostela binnen. Een wandeltocht in Nederland staat niet bovenaan mijn prioriteitenlijstje, maar mijn moeders suggestie wakkert een vuurtje bij me aan en laat mijn wandelhart sneller kloppen.

Een paar dagen later neem ik een besluit: ik ga het doen! Ik vind het heerlijk om te wandelen met een doel voor ogen. Op internet zoek ik naar slaappleatsen langs het Pieterpad en verdiep ik me in de vijfhonderd kilometer lange route van Pieterburen (Groningen) naar de Sint-Pietersberg (Limburg).

Niet de patroonheilige Jacobus, maar Pieter wordt mijn reisgezel en in plaats van de gele Camino-pijlen wijzen de wit-rode strepen me de juiste richting.

De aangeschafte wandelgidsen laat ik thuis achter, ik vertrouw op de markeringen langs de route. Liever richt ik me op de ontmoetingen met mensen zoals jij en ik, ieder met een eigen verhaal. Zo gewoon, maar juist daarom zo bijzonder.

ETAPPE 1: PIETERBUREN – WINSUM

We houden van je tot de maan en terug

Een geluid in de gang doet me opkijken van de ochtendkrant. "Surprise!" De deur zwaait open en met veel kabaal stappen onze drie zonen en hun vriendinnen de woonkamer binnen.

"We laten je niet zonder afscheid vertrekken," zegt een van de jongens en geeft me liefdevol een knipoog. De zoete geur van een versgebakken bananenbrood komt me tegemoet wanneer ze alle meegenomen etenswaren op de eettafel uitstallen voor een gezamenlijk ontbijt. Wat heerlijk om ze weer even thuis te hebben, het voelt ouderwets gezellig aan.

Drie kwartier later is iedereen vertrokken, op weg naar werk en studie; ik had me echter geen beter begin van mijn wandeling kunnen wensen. Tweeënhalve maand geleden opperde mijn moeder het Pieterpad te wandelen en nu is het zover. Morgen start ik met de eerste etappe maar voor vandaag hebben mijn man Marcel en ik een dagje Groningen gepland. De rugtas staat ingepakt klaar en na nog een laatste kop koffie vertrekken we richting het hoge noorden.

We arriveren rond de middag in de studentenstad en het zit ons mee. Binnen plaatsnemen is nog steeds verboden, maar buiten bemachtigen we het allerlaatste tafeltje bij restaurant De Drie Gezus-

ters op de Grote Markt. Ondanks het frisse en regenachtige weer is het terras gevuld met studenten en zijn de tafeltjes op gepaste afstand met plastic schermen van elkaar gescheiden. Grote zwarte parasols houden ons droog en we genieten van de uitbundige sfeer na een lange periode van coronabeperkingen.

Mijn telefoon gaat over en ik neem op. "Wilt u bij ons dineren en ontbijten?" vraagt een medewerkster van het hotel waar ik overmorgen overnacht, als ik na twee etappes opnieuw in Groningen zal zijn.

"Ja graag, dat is een prima idee. Ik ben momenteel in het centrum, maar ik weet nog niet precies waar jullie hotel zich bevindt. Zitten jullie in de buurt van de Martinitoren? Wij zitten op het terras van restaurant De Drie Gezusters."

"Dat meent u niet, ons hotel ligt er pal naast! Als ik naar buiten kijk heb ik uitzicht op de Martinitoren. Ik kom even naar de voordeur toe, als u achteromkijkt kunt u mij zien staan."

Ik draai me om, en ja hoor, vanaf het terras van het Boutique Hotel De Doelen zwaait een jonge vrouw uitbundig naar me en hoor ik haar lach door de telefoon. "Tot snel, ik wens u een prettige wandeling toe!"

De volgende morgen laat ik me door Marcel fotograferen naast een houten bord dat het startpunt is in het plaatsje Pieterburen. Met mijn wandelstok wijs ik lachend naar de afstand die erop staat vermeld: *Sint-Pietersberg 490 km*. Daar sta ik in mijn wandelkleding, dezelfde outfit als toen ik in 2016 vanaf Rotterdam CS naar Saint-Jean-Pied-de-Port in Frankrijk vertrok. De broek zit me iets strakker, mijn haren zijn inmiddels grijzer, maar ik voel me nog net zo enthousiast!

Ik merk dat ik met meer vertrouwen aan de wandeling begin, een vertrouwen dat na de vorige wandelreizen is gegroeid. De eerste pelgrimstocht nam ik te veel spullen mee uit angst iets tekort te

komen. Tijdens de tocht kwam ik tot de ontdekking dat onderweg van alles te koop is en er altijd mensen zijn die je willen helpen. Pas een paar dagen geleden pakte ik mijn rugtas in, zoveel relaxter vergeleken met de vorige keren. Mijn wandelkleding en reisbenodigdheden lagen toen wekenlang op bed in de logeerkamer uitgestald en ik checkte telkens of ik niets vergat. Het is prettig dat de ervaringen van vorige keren van pas komen.

Precies op het moment dat we elkaar omhelzen voor de Petruskerk, rijdt luid piepend een vuilniswagen op ons af. Verschrikt springen we opzij. Wanneer we de jolige chauffeur zijn duim zien opsteken op het moment dat hij ons passeert, schieten we in de lach; de lolbroek! Na nog een laatste kus en nog één keertje omkijken wandel ik met betraande ogen mijn nieuwe wandelavontuur tegemoet.

Tot zover het oog reikt zie ik modderige aardappelvelden, afgewisseld met frisgroene weilanden. Grijs en witte wolken steken scherp af tegen de helderblauwe lucht. De weidsheid en uitgestrektheid geven me direct een gevoel van vrijheid. Wat is het heerlijk op pad te zijn, het verdrietige gevoel is al verdwenen. Na zo'n twaalf kilometer doemt Winsum op, een prima afstand om mee te starten.

Op een bord staat met enorme letters vermeld dat Winsum in 2020 door de ANWB is uitgeroepen tot het mooiste dorp van Nederland. Via smalle klinkerstraatjes met kroegen, restaurants en winkels wandel ik het pittoreske plaatsje binnen. Op de hoek van de Hoofdstraat staan voor een wit pand kleine en grote potten met kleurrijke planten en bloemen uitgestald. Binnen zie ik meerdere dames door kledingrekken snuffelen. Ik kan de verleiding niet weerstaan en stap de winkel binnen. Kijken, kijken maar niet kopen, want alles wat ik meeneem is extra ballast! Aan een medewerkster vraag ik of ze weet waar B&B de Slaapmuts zich bevindt.

“Dat is toevallig, u bent vlakbij, de eigenaren van deze winkel runnen ook de B&B. De ingang is direct om de hoek, er hangt een blauw-witte vlag boven de deur.”

Ik app eigenaresse Hennie dat ik ben gearriveerd en ze antwoordt dat ze direct naar me toe komt.

“Jullie verkopen bloemen, planten, kleding en cadeauartikelen. Hoe steekt jullie bedrijf in elkaar?” vraag ik aan Hennie bij de ingang van de B&B. De hal is zó schoon, dat ik direct besluit mijn wandelschoenen uit te trekken.

“We zijn van oorsprong bloemist en toen we in 2018 naar dit uit 1600 daterende grotere monumentale pand midden in het centrum verhuisden, hebben we ons assortiment uitgebreid met dames- en herenmode en woondecoraties. Sinds kort hebben we nog een droom waargemaakt met de start van de B&B.”

Hennie gaat me voor op de trap richting de Boogkamer. Het riante bed met gekleurde dekbedovertrekken trekt direct mijn aandacht evenals de schapenvachtkussens die op de vensterbank zijn gedrapeerd. Het is duidelijk dat iemand met verstand van decoreren aan de slag is geweest. Ik kijk uit het raam en zie dat de kamer prachtig uitzicht heeft op de Boogbrug van Winsum. Ik vraag of ze een tip heeft waar ik vanavond kan eten.

“Zoek je gezelligheid, ga dan naar Anna. Haar eetcafé zit direct over de brug, je bent er binnen een paar minuten. Bel haar anders op om een tafel met heater te reserveren, het zal vanavond best fris zijn buiten.”

Tegen zessen wandel ik naar eetcafé J&A, gelegen aan het Winsu-merdiep. Een kleine vrouw met blonde rasta's trekt direct mijn aandacht. Ze is stoer in het zwart gekleed en heeft een vriendelijke uitstraling. Het is Anna.

“Je mag van mij binnen eten, het is rustig vanavond,” zegt ze zachtjes. “De coronaversoepelingen gaan pas over een paar dagen in, dus mochten we gecontroleerd worden dan ben je onze nieuwe afwashulp.”

Ik maak graag van haar aanbod gebruik want het is behoorlijk koud buiten, zoals Hennie al voorspelde. “Hé, hallo nieuwe collega!” grapt een medewerkster.

Een plekje verscholen achter de bar, met uitzicht over het water, is mijn zitplaats. Binnen ben ik de enige gast, buiten zijn verschillende tafeltjes bezet. Genietend van een Turkse pizza, rijkelijk belegd met shoarmavlees, kaas en sla vraagt Anna of ze bij me mag zitten.

“Ik ben recent geopereerd en doe het nog rustig aan.”

“Natuurlijk! Hoelang werk je al in het café?”

Anna neemt plaats tegenover me op een houten stoel die iets wegheeft van een troon. Ze doet me opeens denken aan Lagertha, de stoere echtgenote van krijger Ragnar Lothbrok uit de Netflix-serie *Vikings*.

“Voordat we met dit café startten werkte ik jarenlang bij een bank. In mijn vrije tijd hielp ik regelmatig mee in cafés en heb daarom ooit mijn horeca-diploma gehaald. Dat diploma kwam uitstekend van pas toen mijn partner John en ik in 2010 op deze unieke plek onze kroeg openden. Het historische pand was vroeger een raadhuis, logement en theater, er heeft zich genoeg afgespeeld.”

Anna slaakt een zucht.

“We werkten hard en met veel plezier, tot in oktober 2019 het noodlot toesloeg. John was aan de wandel met onze hond Bruce toen hij een hartstilstand kreeg. Er is met man en macht geprobeerd hem te redden, maar helaas is hij na een aantal dagen tussen hoop en vrees op 54-jarige leeftijd in het ziekenhuis overleden.

Onze trouwe viervoeter was zijn maatje, die twee waren onafscheidelijk. In overleg met een ic-verpleegkundige mocht Bruce

afscheid nemen van John, daar zijn we haar tot op de dag van vandaag dankbaar voor. Bruce lag een tijdje rustig bij John op bed tot het genoeg was, alsof hij het einde voelde naderen. Het heeft in verschillende kranten gestaan.”

De medewerkster, die me zojuist met een ondeugende blik welkom heette, komt bij ons staan.

“Hoi, ik ben Kirsten. Ik werk al vanaf het begin bij Anna en John in het café. John zei altijd: ‘Ik heb zelf geen kinderen, maar zij is als een dochter’ en dan wees hij naar mij.”

Aan haar gezicht zie ik hoe trots ze op die herinnering is.

“Net voordat hij onwel werd stuurde hij mij een appje met zijn locatie door. Zodoende was ik snel ter plaatse en heb ik hem gereanimeerd, kwam mijn doktersassistente-opleiding toch nog een keer van pas.” Op haar telefoon zoekt ze naar een stukje tekst. “Ik heb geprobeerd te verwoorden wat zijn plotselinge dood met mij heeft gedaan, je mag het lezen.” Het raakt me dat ze haar intieme gevoelens van verdriet en machteloosheid aan me toevertrouwt.

Anna kijkt de zaak rond. “Het is lastig zonder John, hij was de drijvende kracht, sloot vaak ’s nachts als laatste de deur. Na zijn dood besloten we als eetcafé verder te gaan en heeft onlangs een grote verbouwing plaatsgevonden.” Ze wijst naar buiten. “Te zijner tijd willen we de parasols op het terras vervangen voor een uitschuifbare overkapping met heaters, we hebben nog plannen genoeg.”

Teruglopend naar de B&B besef ik dat je elkaar nodig hebt in het leven en deze vrouwen en hun team zijn daar een voorbeeld van. Naast de steun die ze elkaar geven, hebben ze veel lol, dat merk je aan de ongedwongen sfeer die in het eetcafé heerst. Hun credo is niet voor niets ‘Heul apart’, het maakt niet uit wie je bent of wat je doet, iedereen is welkom. In bed zoek ik op het internet naar

de krantenartikelen waar Anna aan refereerde en lees hoe geliefd John was. Er werd van hem gehouden tot de maan en terug.

Ik trek het dekbed over me heen en bedenk dat zolang je de herinneringen bewaart, er niets is wat voorgoed verdwijnt.